

моделей може виступати виробництво легкого повнопривідного автомобіля з дизельним двигуном з компонуванням кабіна над двигуном (належна заміна модельному ряду УАЗ 452, що використовуються в АТО), іншою моделлю міг би виступити легкий електрокар, привід якого не залежав від ДВЗ (дизельного типу) і т.д. (заміна патрульних Toyota Prius) Саме державні замовлення стали одним із ключових факторів повоєнного розвитку для сучасних високо розвинутих автомобілевиробників, однак іншою складовою такого успіху виступає ефективність і технологічна успішність виробленого товару. Для ефективного налагодження такої взаємодії необхідно налагодити не лише успішну менеджерську діяльність, а й забезпечити прогрес в інженерії автомобілебудування України.

Список використаних джерел:

1. *Офіційний сайт «Світової асоціації виробників автотранспортних засобів» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.oica.net/>*
2. *Асоціація автопроизводителей України “УкрАвтопром”. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ukrautoprom.com.ua>.*
3. *Офіційний сайт ЗАТ “Запорізький автомобілебудівний завод”. ”. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.avtozaz.com.ua>.*
4. *Офіційний сайт корпорації “Богдан”. ”. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.bogdan.ua>.*
5. *Офіційний сайт ЗАТ “ЄвроКар”. ”. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.eurocar.com.ua>.*
6. *Офіційний сайт ТОВ “ВО “КрасЗ”. ”. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://krasz.com.ua>.*
7. *Офіційний сайт ТОВ “Автомобільний завод “Вінос”. ” [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.vipos.ua>.*

Ганна ПАВЛЮК
науковий керівник
к.е.н., доц. Баран Р.Я.
ІФННІМ ТНЕУ

СВІТОВИЙ ДОСВІД ФУНКЦІОНУВАННЯ ВІЛЬНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ЗОН

Інститут вільних економічних зон (ВЕЗ) має досить тривалу історію. До середини ХХ століття ВЕЗ набувають широкого поширення у багатьох країнах. При цьому в різних державах становлення цього інституту відбувалося по-своєму, що надає актуальність вивчення і порівняльного аналізу практичного досвіду зарубіжних країн. Сьогодні ВЕЗ є інструментом залучення інвестицій, а також сприяє зміцненню економічного і наукового потенціалу країн світу.

Вільні економічні зони є чітко обмеженими територіями із специфічним митним та торговим режимом, які характеризуються загальною свободою переміщення капіталу, товарів та робочої сили. Необхідно відзначити, що

інститут ВЕЗ виник в середині минулого тисячоліття і поступово еволюціонував. У своєму розвитку ВЕЗ пройшли довгий шлях від середньовічних торгових міст-портів до інноваційних парків та дослідницьких центрів. Їх роль, місце та форми серйозно змінилися, вони існують і діють у багатьох країнах світу, перетворившись в невід'ємний інститут світової економіки.

Найбільша кількість особливих економічних зон (понад 240) функціонує в Сполучених Штатах Америки. Їх можна розділити на три категорії: зони зовнішньої торгівлі (понад 50 ВЕЗ, через які проходить 3% національного імпорту і 2,5% експорту), підприємницькі зони, технологічні парки. У Південній Кореї функціонує понад 170 ВЕЗ [2].

Крім США багатий досвід функціонування особливих економічних зон мають країни Західної і Східної Європи: Німеччина, Польща, Болгарія, Ірландія та інші. Найбільш помітних успіхів у розвитку ВЕЗ домоглася Ірландія, яка після Другої світової війни, використовуючи ринковий механізм особливих зон, пододала глибоку економічну кризу.

Особливості функціонування особливих економічних зон держав Південно-Східної Азії (Сінгапуру, Південної Кореї, Малайзії) полягає в тому, що адміністративно-правовий режим їх підприємницької діяльності сприяє залученню як національних, так і іноземних інвестицій. Гнучкий інвестиційний режим відповідає інтересам і держави, і інвесторів.

Особливі економічні зони в Китаї функціонують вже понад 20 років і багато в чому визначають економічні досягнення країни. Головна особливість китайських зон полягає в тому, що підприємницька діяльність, здійснювана в них, регламентується законодавчими актами, прийнятими парламентами тих провінцій, в яких функціонують відповідні зони. Крім безсумнівних економічних переваг розвитку вільних економічних зон в Китаї, необхідно відзначити і низку недоліків їх функціонування, які потрібно враховувати при використанні китайського досвіду в тій чи іншій країні. По-перше, пріоритетний розвиток зон призвів до розриву в рівнях розвитку цих територій і інших районів країни. По-друге, через випереджальне зростання обробних галузей у виробничій сфері відбулося значне відставання в розвитку сировинної бази.

У багатьох європейських країнах прийняті спеціальні закони про вільні економічні зони, а в деяких сформувалася навіть струнка система законодавства про ВЕЗ. Найбільш активно таке законодавство розвивається в країнах Східної Європи, в тому числі в країнах пострадянського простору, наприклад, в Литві, Латвії, Білорусі.

Однак розширення Європейського Союзу і включення до його складу низки східноєвропейських держав викликало зміну політики щодо вільних економічних зон в цих країнах. У ряді держав в найближчі роки передбачається згортання або істотна модифікація діяльності створених раніше ВЕЗ, а також припиняє свою дію пільги резидентам вільних зон, надані до входу названих країн до Євросоюзу.

Розглядаючи управлінські аспекти розвитку особливих економічних зон, необхідно відзначити, що в більшості європейських країнах до управління ВЕЗ часто залучаються недержавні структури. Наприклад, в Литві управління ВЕЗ здійснює керуюча компанія, яка перемогла на конкурсі, до складу якої призначаються по одному члену від уряду Литви та ради муніципалітету тієї території, де створено зону. Керуюча компанія є юридичною особою, якій передається в оренду сама територія ВЕЗ і делегуються певні управлінські функції.

Промислово розвинені європейські країни в основному відійшли від створення промислово-виробничих і сервісних зон. Можна сказати, що загальною тенденцією розвитку ВЕЗ в Європі є широке поширення техніко-впроваджувальних зон, які мають на практиці найрізноманітніші назви: наукові парки, науково-промислові парки, технопарки тощо. Створення і розвиток таких зон стає одним з перспективних напрямків економічного і науково-технічного розвитку країн Євросоюзу. У них ведеться розробка принципово нових технологій, матеріалів і товарів, здійснюється і експериментальне виробництво наукоємної продукції.

Список використаних джерел:

1. Сідак С. В. Вільні економічні зони, сучасний стан та міжнародна практика // Сідак С. В. / Науковий вісник УНУ. - 2011. - № 9. - С. 22.
2. *Особая экономическая зона [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://ru.wikipedia.org/wiki/Особая_экономическая_зона*

Олег СІКОРСЬКИЙ
науковий керівник
к.е.н., доц. Васильченко Г.В.,
ІФННІМ ТНЕУ

МІЖНАРОДНІ КРЕДИТНІ РЕЙТИНГИ УКРАЇНИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ: СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЗМІН

Висока залежність національної економіки України від зовнішнього кредитування не дає можливості залишити без уваги дослідження такого вагомого фактора цієї діяльності як зміна міжнародних кредитних рейтингів країни. Важливість цих рейтингів пояснюється тим, що від їх значення чи тенденцій зміни залежить не лише процес залучення нових запозичень, але й вартість обслуговування уже взятих зобов'язань.

За результатами дослідження, проведеного Базельським комітетом з нагляду за банківською діяльністю в світі існує близько 130 рейтингових агентств. Вони умовно, в залежності від ступеня присутності в інших країнах поділені на три категорії: міжнародні, регіональні та національні. До міжнародних належать агентства «великої трійки»: «Moody's», «S&P», «Fitch». Однак на цей статус претендують й інші агентства, серед яких «A.M. Best» (США), «Japan Credit Rating», «Agency Dominion Bond Rating Service»